

VZGOJNI NAČRT

OSNOVNE ŠOLE PODČETRTEK

PODČETRTEK, 1. 9. 2013

UVOD IN ZAKONSKA OSNOVA

Vzgojni načrt je oblikovan na podlagi:

- 60. d člena Zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o osnovni šoli (Ur. l. RS, št. 102-5073/2007),
- učnih načrtov za posamezne predmete,
- priporočil Ministrstva za šolstvo in šport o načinih oblikovanja in uresničevanja vzgojnega načrta osnovne šole (objava na spletni strani MŠŠ, avgust 2008).

Izhodišča:

Cilji osnovnošolskega izobraževanja

(Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o Osnovni šoli(ZOsn-F) – Uradni list št. 102, 9.11. 2007) 2. člen.

SPLOŠNE DOLOČBE

Vzgojni načrt obsega:

I. TEMELJNE VREDNOTE in NAČELA VZGOJNEGA DELOVANJA

II. VZGOJNE DEJAVNOSTI

1. proaktivne, preventivne dejavnosti
2. svetovanje in usmerjanje
3. druge dejavnosti

III. OBLIKE VZAJEMNEGA SODELOVANJA ŠOLE S STARŠI

IV. URESNIČEVANJE IN SPREMLJANJE

I. DOSEGANJE IN URESNIČEVANJE TEMELJNIH VREDNOT IN NAČEL VZGOJNEGA DELOVANJA:

Vrednote so življenjski cilji, smernice, ideje in etična vodila.

Posamezniku nudijo oporo pri njegovem življenjskem slogu, opredeljujejo, kaj je pomembno in vredno truda.

Na naši šoli bomo skozi vzgojno-izobraževalni proces razvijali naslednje temeljne vrednote:

Znanje, ki nam odpira pot od enega do drugega, kar nam omogoča, da skupaj razvijamo ustvarjalnost, uspešnost, vedoželjnost, aktivnost in uporabnost znanja. Znanje je skupek urejenih informacij, ki privedejo do razumevanja.

Spoštovanje je pogoj za uspešno doseganje ciljev, zato bomo strpni drug do drugega, se medsebojno vzpodbujamo in poslušamo, priznavamo in sprejemamo drugačnost in skupaj iščemo rešitve.

Odgovornost izkazujejo **učenci** z izpolnjevanjem svojih dolžnosti, s svojo vztrajnostjo in potrpežljivostjo, prevzemanjem odgovornosti za svoja dejanja in upoštevanjem pravil šolskega reda. **Učitelji** jo izkazujejo s svojo strokovnostjo, ustvarjalnostjo, doslednostjo, pravičnostjo, spoštljivostjo in omogočanjem

zdravega okolja učencem. **Starši** jo izkazujejo s svojo skrbnostjo, sodelovanjem s šolo, vzpodbujanjem in kontroliranjem svojega otroka ter spremljanjem njegovega razvoja.

NAČELA VZGOJNEGA DELOVANJA:

- načelo spoštovanja učencev in vzajemnega spoštovanja,
- načelo omogočanja aktivnega sodelovanja učencev,
- načelo sodelovanja s starši in usklajenosti pristopa šole in staršev,
- načelo združevanja pravic, odgovornosti in pravil,
- načelo vzpodbujanja samonadzora in samodiscipline,
- načelo osebnega zgleda pri izvajanju vzgojno-izobraževalnega dela,
- načela strokovne avtonomije, usklajenosti vzgojnih dejavnikov in doslednosti,
- načelo medsebojne pomoči in solidarnosti.

II. VZGOJNE DEJAVNOSTI

Vzgojne dejavnosti izhajajo iz poslanstva, vizije, vrednot in ciljev naše osnovne šole ter potreb učencev in okolja.

1. PROAKTIVNE, PREVENTIVNE DEJAVNOSTI

Vzgojne dejavnosti naše šole oblikujejo šolsko okolje tako, da se učenci počutijo varne, sprejete, da so pri šolskem delu motivirani, ustvarjalni in da prevzemajo odgovornost za svoje vedenje in sprejemajo omejitve, ki jih zahteva življenje v skupnosti.

Oddelek razreda je osnovna socialna skupina v šoli, zato bomo posebno pozornost namenili oblikovanju in razvijanju dobrih medsebojnih odnosov s spodbujanjem ugodne socialne klime. **Vsaka oddelčna skupnost** bo v začetku šolskega leta sprejela pravila oddelka, ki bodo izhajala iz pravil šolskega reda. Posebno pozornost bodo posvetili razvijanju socialnih veščin ter vrstniškemu sodelovanju in pomoči. Poudarjali bomo zgledno vedenje učencev in vodili razgovore o tem.

Tematsko usmerjene vzgojne dejavnosti šole se bodo organizirale v okviru ur pouka, ur oddelčne skupnosti, dnevov dejavnosti ali v okviru šolskih projektov. Posebno pozornost bomo posvetili naslednjim temam:

- medvrstniško nasilje,
- komunikacija in reševanje konfliktov,
- odnosi med vrstniki,
- medvrstniška pomoč,
- razvijanje socialnega čuta, veščin in strpnosti,
- sprejemanje drugačnosti,
- spoštovanje starejših,
- zdravo življenje in oblike odvisnosti.

S temi dejavnostmi bomo razvijali moralne vrednote, sprejemanje odgovornosti za svoje vedenje, kritično vrednotenje lastnega vedenja in vedenja vrstnikov.

NAČINI VZGOJNEGA DELOVANJA:

- Zaposleni delujemo **preventivno**.
- Učencem dajemo **zglede**.
- Osnova vzgojnega delovanja je **svetovalni pogovor**.
- Šola lahko najbolj zaslužnim učencem **podeli priznanja ali nagrade**. Priznanja so lahko v obliki, ki jo šola sama določi, ali pa kot javna objava.
- Kršitvam šolskih pravil sledijo **vzgojni ukrepi**.

Preventiva

Zaposleni so dolžni storiti vse, da zagotovijo izvajanje tega vzgojnega načrta in poskrbijo za varnost v šolskem prostoru.

Vodstvo šole zagotovi materialne in organizacijske pogoje za izvajanje tega vzgojnega načrta.

Šolska svetovalna služba:

- Organizira in izvaja dejavnosti za krepitev vrednot iz tega vzgojnega načrta.
- Svetuje učencem in sodelavcem pri reševanju vzgojnih primerov.
- Vodi nekatere vzgojne postopke.

Učenci na sestankih šolske skupnosti razpravljajo o:

- Izboljševanju pogojev za delo.
- Načinih za uresničevanje vzgojnega načrta.
- Ukrepih za preprečevanje kršitev in predlagajo možne rešitve.

Starši podpirajo vse postopke, ki so usmerjeni v izvajanje tega vzgojnega načrta in pri tem tudi sodelujejo.

Zgled

Starši imajo največji vpliv na učence, zato je njihova odgovornost pri dajanju zgledov otrokom največja.

Zaposleni dajejo učencem s svojim ravnanjem zgled, zato so dolžni dosledno ravnati v skladu s tem vzgojnim načrtom.

Svetovalni pogovor

Osnova vzgojnega delovanja je **svetovalni pogovor z učencem**. Po učenčevem prestopku učitelj z njim opravi razgovor, s katerim poskušata razrešiti bodisi medsebojni spor bodisi učenčev odnos do drugih oseb, šolskih dolžnosti, imetja... Pobudo zanj lahko dajo zaposleni, učenci ali starši. Če tak razgovor ne obrodi sadov, učitelj v postopek vključi **razrednika**. Kadar tudi razrednikovo posredovanje ne pripomore k rešitvi primera, razrednik v postopek vključi še **svetovalno službo** in **starše**.

Zaposleni vse nesporazume rešujejo najprej z razgovorom.

Učenci imajo pravico do razgovora s strokovnimi delavci po predhodnem dogovoru.

Starši so dolžni redno sodelovati s šolo – osebno, po elektronski pošti, telefonsko ali pisno.

2. SVETOVANJE IN USMERJANJE

Svetovanje in usmerjenje bo namenjeno učencem in njihovim staršem pri reševanju problemov, ki so povezani:

- z razvojem učenca,
- s šolskim delom,
- z odnosi z vrstniki in odraslimi.

Usmerjanje in svetovanje bo lahko potekalo:

- v času šolskih obveznosti (ure oddelčne skupnosti, šolska svetovalna služba),
- v času izven pouka (pogovorne ure učiteljev, šolska svetovalna služba).

O vsebini in ciljih svetovanja in usmerjanja za posameznega učenca se bodo dogovorili razrednik, šolska svetovalna služba in starši, v izrednih primerih pa se bo sestel oddelčni učiteljski zbor, o čemer bo razrednik obvestil starše.

V primerih, ko strokovni delavec presodi, da učenec potrebuje daljše spremljanje, usmerjanje in svetovanje v okviru šole, se s starši dogovori za čas, v katerem bo ta proces potekal.

V primerih, ko strokovni delavec presodi, da se pri učencu pojavljajo težave in oblike vedenja, ki jih šolska obravnava ne more omiliti, izboljšati ali odpraviti, bomo staršem predlagali strokovno pomoč v zunanjih ustanovah.

ŠOLSKA RESTITUCIJA

Restitucija je oblika vzgojnega ukrepanja, ki omogoča učencu, ki je s svojim ravnanjem povzročil materialno ali moralno škodo drugemu, skupini ali šoli, da to popravi. Učenec se v postopku restitucije sooči s posledicami svojega ravnanja, sprejme odgovornost za takšno ravnanje in poišče načine, s katerimi svojo napako popravi oziroma se z oškodovancem dogovori za načine poravnave.

V nasprotju s kaznovanjem poudarja pozitivno reševanje problemov.

Strokovni delavec predvsem spodbuja in usmerja proces restitucije. Ukrepi niso vnaprej določeni, potrebno jih je smiselno povezati s povzročeno škodo.

ŠOLSKA MEDIACIJA

Mediacija je oblika ukrepanja, ki omogoča ob pomoči tretje osebe doseči razumsko spravo med učenci, ki so udeleženi v konfliktu.

3. DRUGE DEJAVNOSTI

VZGOJNI UKREPI

Vzgojni ukrepi se uporabijo, kadar učenec, ki je storil kršitev šolskih pravil, ni pripravljen sodelovati pri reševanju nastalega problema in so predhodno bili uporabljeni drugi načini vzgojnega delovanja. Izvajanje vzgojnih ukrepov je povezano z nudenjem podpore in vodenjem učenca k spremembi neustreznega obnašanja. Pri tem sodelujejo učenec, starši in strokovni delavci šole.

Vzgojni ukrepi so lahko:

- razgovor učitelja in učenca, pri katerem je učenec kršil šolska pravila;
- vpis v dogovorjeno beležko – Zvezek opažanj oddelka in **razgovor** z razrednikom ali s šolsko svetovalno službo ali ravnateljem;
- **družbeno koristno delo (oblike koristnega dela)**;
- **ukinitev nekaterih pravic**, ki so povezane s kršitvami šolskih pravil, s pridobljenimi statusi in ugodnostmi, ki jih šola nudi učencem izven predpisanih dejavnosti in standardov;
- **povečan nadzor** nad učencem v času, ko je v šoli, a ne pri pouku;
- **zadržanje na razgovoru po pouku** v zvezi z reševanjem problemov;
- šola lahko učencu, ki ogroža varnost ali izvedbo vzgojno izobraževalnih dejavnosti izven prostorov šole, dodeli **dodatno spremstvo** ali pa za takega učenca organizira nadomestni **vzgojno-izobraževalni proces v šoli** (postopek je opisan v 6. členu pravil šolskega reda OŠ Podčetrtek);
- **odstranitev učenca od pouka** je možna, kadar učenec s svojim vedenjem onemogoča normalno izvedbo pouka kljub predhodnim pogovorom, dogovorom in opozorilom. Cilj odstranitve je vzdrževanje jasno postavljenih meja in sprejemljivega vedenja, omogočanje resnega sodelovanja učenca in učitelja pri reševanju problema, omogočanje nemotenega učenja drugih učencev v oddelku ali učni skupini. Učenec v času odstranitve opravlja delo pod nadzorom strokovnega delavca, ki ga določi ravnatelj. V primeru odstranitve učenca od pouka mora učitelj z njim opraviti razgovor še isti dan. Skupaj analizirata nastali položaj in se dogovorita o nadaljnjem sodelovanju;
- šola lahko učencu **začasno odvzame napravo ali predmet**, s katerim učenec ogroža varnost ali onemogoča nemoteno izvedbo pouka. O takem odvzemu strokovni delavec, ki je predmet odvezel, še isti dan napiše zabeležko o odvzemu;
- šola lahko oblikuje in izvaja tudi **druge vzgojne ukrepe**, za katere se dogovori učiteljski zbor ali se zanje odloči vodstvo šole. O njihovem izvajanju šola obvesti starše;
- o vzgojnih ukrepih se vodijo ustrezni **zapisi v dogovorjene beležke**. Zapise vodi razrednik oziroma svetovalna služba, kdor pač vodi obravnavo;
- o izvedenih vzgojnih ukrepih razrednik **obvesti starše**.

Administrativni ukrep je vzgojni opomin, ki ga šola izreče v skladu s 60. f členom ZOsn-UPB3, objavljenem v Ur. l. št. 40/2012, z dne 30.5. 2012.

Le-ta določa izrekanje vzgojnih opominov, postopek izrekanja ter način izrekanja, obvestilo učencu in staršem ter pripravo individualiziranega vzgojnega načrta.

POHVALE, PRIZNANJA IN NAGRADE

Kadar se učenci izkažejo s prizadevnostjo, učinkovitim delom ali z doseganjem rezultatov pri pouku, interesnih dejavnostih in drugih dejavnostih šole, so lahko pisno ali ustno pohvaljeni oz. lahko dobijo priznanja ali nagrade.

POHVALE

Ustne pohvale

Ustno so pohvaljeni učenci za prizadevnost pri enkratni ali dolgotrajni aktivnosti.

Pisne pohvale se podeljujejo za:

- prizadevnost in doseganje rezultatov pri šolskem in izvenšolskem delu,
- prizadevno delo v oddelčni in šolski skupnosti,
- pozitiven zgled v oddelku in spoštljiv odnos do odraslih,
- nudenje pomoči tistim, ki jo potrebujejo,
- iz drugih razlogov, ki jih predlaga razrednik, mentor ali učiteljski zbor.

Pohvale podeli razrednik ob koncu šolskega leta od 1. do 9. razreda za delo v šolskem letu.

Pohvale učiteljskega zbora se podeljujejo učencem 9. razreda, ki so s svojim zglednim in aktivnim delovanjem pripomogli k lastnemu ugledu in ugledu šole v okolju.

PRIZNANJA

Priznanja šole se podeljujejo za:

- večletno prizadevnost in doseganje vidnih rezultatov pri šolskem in izvenšolskem delu, prizadevno delo v oddelčni in šolski skupnosti,
- dosežena priznanja na področnih in državnih tekmovanjih iz znanja, natečajih...

Priznanja učiteljskega zbora podeljuje ravnatelj na slovesnosti ob zaključku šolskega leta.

Odločitev za priznanje šole in pohvalo učiteljskega zbora sprejme na predlog razrednika učiteljski zbor.

Šola lahko učencem podeli priznanja, o čemer odloči učiteljski zbor. Podelitve priznanj in nagrad se lahko udeležijo tudi starši učencev.

NAGRADE

Nagrado lahko prejme posameznik ali skupina učencev. Učenci, ki prejmejo priznanje, so lahko tudi nagrajeni. Vrsto nagrade za posameznega učenca določi ravnatelj.

Nagrade se podeljujejo v obliki:

- pripomočkov, ki jih učenec lahko uporablja pri pouku ali drugih dejavnostih,
- knjižnih nagrad,
- skupinskih izletov.

III. OBLIKE VZAJEMNEGA SODELOVANJA ŠOLE S STARŠI

Delavci šole, učenci in starši oziroma skrbniki (v nadaljnjem besedilu starši) razvijajo vzajemno-sodelovalni odnos na vzgojnem področju. Vzajemno sodelujejo pri oblikovanju življenja in dela šole, pri različnih vzgojno-izobraževalnih dejavnostih, oblikovanju vzgojnega koncepta šole, oblikovanju akcij za izvajanje preventivnih vzgojnih dejavnosti, svetovanju in usmerjanju.

S starši bomo sodelovali tako pri doseganju učno-vzgojnih ciljev kot pri reševanju razvojnih in osebnih težav njihovih otrok ali skupin otrok.

Zato bomo:

- **izvajali običajne oblike** (roditeljski sestanki, pogovorne ure) sodelovanja,
- **vzpodbujali medsebojno komunikacijo staršev in druge aktivnosti**; podpis povzetka pravil OŠ Podčetrtek s strani učenca, staršev in razrednika ob začetku šolskega leta, sodelovanje na prireditvah in razstavah, srečanja, predstave, vključevanje v projekte, sodelovanje v zbiralnih akcijah, pri dnevih dejavnosti in dnevu šole ter vodenju interesnih dejavnosti, v okviru oddelčnih skupnosti in v okviru šole kot celote.

Starši se med drugim vključujejo v reševanje problemov, ki jih imajo njihovi otroci ali kadar njihovi otroci kršijo pravila šolskega reda – kodeks učencev. Šola usmerja starše v starševske delavnice, šolo za starše, svetovalne centre in druge ustanove.

V posameznih primerih, ko se starši oziroma skrbniki ne vključujejo v reševanje problemov povezanih z njihovimi otroki ali jih zanemarjajo, predlagamo naslednji postopek:

- učitelj starše po telefonu obvesti o problemu in jih povabi v šolo na razgovor,
- učitelj pisno povabi starše na razgovor,
- ravnatelj pošlje staršem pisno povabilo s povratnico,
- šola obvesti druge zunanje institucije.

Šola obvešča starše na različne načine: ustno osebno in po telefonu, pisno.

Starši so dolžni posredovati telefonsko številko, na kateri so vedno dosegljivi, predvsem pa pravočasno javiti razredniku vsako spremembo za svojega otroka.

Redno in kvalitetno sodelovanje šole s starši je predpogoj za učinkovito vzgojno dejavnost šole. Načini, oblike, metode in cilji vzgojnega dela šole morajo biti staršem vnaprej poznani.

IV. URESNIČEVANJE IN SPREMLJANJE

Vzgojni načrt Osnovne šole Podčetrtek je temeljni dokument za delo na vzgojnem področju. Z njegovo realizacijo bomo uresničevali cilje iz 2. člena ZOŠ.

Naloge bodo med letom dopolnjevali s sklepi strokovnih organov šole, z okrožnicami in z navodili Ministrstva za šolstvo in šport in Zavoda RS za šolstvo ter s sklepi ustanovitelja.

Za realizacijo vzgojnega načrta so odgovorni vsi delavci šole.

Nosilci posameznih zadolžitev:

- **SVET ŠOLE:** Sprejme vzgojni načrt in poročilo.
- **UČITELJSKI ZBOR:** Skozi vzgojno-izobraževalni proces uresničuje vzgojni načrt, kar je razvidno iz letne priprave na pouk, oblikuje analize in smernice.
- **RAZREDNIKI:** So odgovorni za vzgojno in ostalo delo v svojem oddelku.
- **STARŠI:** Sodelujejo pri pripravi, oblikovanju in uresničevanju vzgojnega načrta.
- **SVETOVALNA SLUŽBA:** Spremlja, pripravlja in organizira strokovna izobraževanja za kvalitetnejše uresničevanje vzgojnega načrta in strokovno pomaga pri uresničevanju le tega.
- **RAVNATELJ:** Uresničuje, spremlja, zagotavlja in ugotavlja izvajanje vzgojnega načrta.

Vzgojni načrt je bil potrjen:

Na pedagoški konferenci učiteljskega zbora dne 7. april 2009;
na seji sveta staršev dne 21. 5. 2009;
na seji sveta šole dne 28. 5. 2009.

Spremenjeni Vzgojni načrt je bil potrjen:

Na pedagoški konferenci učiteljskega zbora dne 27. avgust 2013;
na seji sveta staršev dne 11. 11. 2013;
na seji sveta šole dne 23. 9. 2013.

Za šolski tim:
Mojca Vrešak, soc.del., spec.

Ravnatelj:
mag. Darko Pepevnik